

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 18C/139/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314210928
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Kubiš
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2017:2314210928.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV sudcom JUDr. Michalom Kubišom v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: J. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. - W., o zaplatenie 647,62 eura s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 439,62 eura spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 439,62 eura od 10.04.2014 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobu vo zvyšnej časti zamieťa.

Súd žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 647,62 eura spolu s úrokmi vo výške 49,75 eura, sankčnými poplatkami vo výške 4,74 eura, úrokom 19,90 % ročne z nezaplatennej istiny od 28.04.2014 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne z nezaplatennej istiny a nezaplatených úrokov od 10.04.2014 do zaplatenia a s poplatkami za upomienky vo výške 60 eur. Na odôvodnenie žaloby uviedol, že so žalovanou uzatvoril dňa 10.09.2012 úverovú zmluvu č. 4957, na základe ktorej jej poskytol peňažné prostriedky vo výške 1 000 eur s tým, že žalovaná sa zaviazala pôžičku vrátiť v pravidelných mesačných anuitných splátkach do 17.08.2015. Ďalej uviedol, že po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti, a preto bola listom zo dňa 18.03.2014 vyzvaná na predčasné splatenie poskytnutého úveru v lehote do 09.04.2014. Napriek tejto výzve žalovaná dlžnú sumu do dnešného dňa neuhradila.

2. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila a v konaní zostala celkom nečinná.

3. Podaním doručeným súdu dňa 14.03.2017 žalobca doplnil, že žalovaná uhradila do dátumu zosplatnenia sumu 560,38 eura, z čoho bola na istinu započítaná suma 352,38 eura a na úrok suma 208 eur. Po zosplatnení už žalovaná nevykonala žiadne úhrady.

4. Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie na termín 20.04.2017. Žalobca ospravedlnil svoju neúčast' s tým, že súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Žalovanej bolo predvolanie doručené náhradným doručením v zmysle § 112 C.s.p., svoju neúčast' neospravedlnila. Keďže ani jedna zo strán nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, súd v zmysle § 180 C.s.p. vec prejednal v ich neprítomnosti.

5. Súd pri rozhodovaní vychádzal z nasledovného skutkového stavu:

5.1. Žalobca uzatvoril so žalovanou dňa 10.09.2012 úverovú zmluvu č. 0000000000004957 (č.l. 5-6 spisu), na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť žalovanej bezúčelový úver vo výške 1 000 eur s tým, že žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 36 mesačných anuitných splátkach po 36,75 eura splatných vždy 15. deň kalendárneho mesiaca, termín splatnosti 1. anuitnej splátky bol 17.09.2012, úroková sadzba predstavovala 19,9 % ročne, RPMN 27,20 %, priemerná RPMN 46,52 %, poplatok za správu úverového účtu 1,99 eura mesačne, celková čiastka, ktorú sa žalovaná zaviazala vrátiť predstavovala 1 394,64 eura. Z výpisu z účtu (č.l. 7-8 spisu) súd zistil, že žalovaná vyčerpala úver vo výške 1 000 eur. Z výzvy na predčasné splatenie úveru zo dňa 18.03.2014 (č.l. 3 spisu) súd zistil, že žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru a vyzval žalovanú na jednorazovú úhradu celej zostávajúcej sumy úveru vo výške 743,98 eura s príslušenstvom najneskôr do 09.04.2014.

6. Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

6.1. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len "zákon o spotrebiteľských úveroch") spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

6.2. Podľa § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

6.3. Podľa § 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

6.4. Podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

6.5. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

6.6. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a §10 ods. 1.

6.7. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len "O.z.") dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

6.8. Podľa § 517 ods. 2 O.z. ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

6.9. Podľa § 3 nariadenia č. 87/1995 Z.z. (v znení účinnom k 31.01.2013 s poukazom na § 10c) výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

7. Z predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovanou zmluvu, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. d) v spojení s § 2 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže žalobca poskytol žalovanej úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti (ako to vyplýva z výpisu z obchodného registra žalobcu) a zároveň úver bol žalovanej poskytnutý na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (žalobca v tejto

súvislosti netvrdil ani nepreukázal opak). Poskytnutý úver je tak úverom spotrebiteľským v zmysle § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Z toho potom vyplýva, že uzatvorená zmluva musí okrem všeobecných náležitostí spĺňať aj osobitné (sprísnené) náležitosti ustanovené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Po preskúmaní uzatvorenej zmluvy však súd zistil, že tomu tak nie je. Úverová zmluva č. 0000000000004957 zo dňa 10.09.2012 totiž neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok v rozdelení na istinu, úroky a iné poplatky v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve je uvedený iba údaj o počte splátok (36), výške mesačnej splátky (36,75 eura), termínoch splátok (15. deň v mesiaci). Z uvedeného však nie je možné zistiť, akú časť splátky predstavuje samotná istina, akú časť úrok a akú časť predstavujú iné poplatky. Zákomom stanovené členenie splátky na istinu, úroky a iné poplatky nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a zároveň, aby si veriteľ voči dlžníkovi nemohol uplatňovať aj také nároky, na ktoré nemá právo (porov. napr. rozsudok Okresného súdu Skalica sp. zn. 5C/178/2014 zo dňa 20.08.2015, rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 27C/22/2015 zo dňa 17.02.2015, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/147/2013 zo dňa 24.11.2014, rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 15C/59/2013 zo dňa 11.04.2014, rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10C/14/2014 zo dňa 24.04.2014, a mnoho ďalších, všetky dostupné na <https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/zoznam/rozhodnutie/>, kde súdy v obdobných spotrebiteľských veciach dospeli k rovnakému záveru o nesplnení uvedenej náležitosti v zmluvách o spotrebiteľských úveroch, kde bola splátka úveru vyjadrená rovnako ako v prejednávanej veci, t.j. bez jej členenia na istinu, úroky a iné poplatky).

8. Absencia vyššie uvedenej náležitosti má pritom v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch za následok, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Keďže súd mal za preukázané, že žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 1 000 eur, pričom žalovaná uhradila žalobcovi splátky v celkovej výške 560,38 eura (ako to vyplýva z doplnenia žaloby doručeného žalobcom súdu dňa 14.03.2017), súd uložil žalovanej s poukazom na uvedené zákonné ustanovenia povinnosť zaplatiť žalobcovi iba rozdiel medzi uvedenými sumami, t.j. sumu 439,62 eura.

9. Keďže žalovaná sa dostala s úhradou svojho dlhu do omeškania, súd jej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi okrem dlžnej istiny aj úroky z omeškania vo výške uplatnenej žalobcom (keďže táto neprevyšovala zákonnú výšku - § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 O.z. v spojení s § 3 nariadenia č. 87/1995 Z.z.), a to odo dňa nasledujúceho po dni, do ktorého žalobca žalovanú výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 18.03.2014 vyzval na úhradu dlžnej sumy.

10. Vo zvyšnej časti (o zaplatenie istiny 208 eur, úrokov 49,75 eura, sankčných poplatkov vo výške 4,74 eura, úrokov 19,90 % ročne zo sumy 647,62 eura od 28.04.2014 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 647,62 eura a z úrokov 49,75 eura od 10.04.2014 do zaplatenia, poplatkov za opomienky vo výške 60 eura) súd žalobu zamietol.

11. V tejto súvislosti súd poukazuje tiež na to, že rozsudkom Okresného súdu Skalica sp. zn. 5C/178/2014 zo dňa 20.08.2015 (dostupný na <https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/i-detail/rozhodnutie/f7ab3476-6711-4c09-b9be-353dc3799883%3A636bad90-27ba-4e5d-83d9-4dfe5ba1641e>), bola v skutkovo takmer totožnej právnej veci rovnakého žalobcu vyhlásená za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti zmluvná podmienka, podľa ktorej poplatok za správu úverového účtu predstavuje 1,99 eura mesačne. Ide teda o rovnakú zmluvnú podmienku, ako bola medzi stranami dojednaná v úverovej zmluve v prejednávanej veci. V zmysle § 53a O.z. je žalobca povinný zdržať sa používania takýchto podmienok, resp. podmienok s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Keďže žalobca v posudzovanom prípade nepostupoval v súlade s uvedeným zákonným ustanovením (uplatnil si plnenie z totožnej zmluvnej podmienky, ktorá už bola vyhlásená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti) a nerešpektoval uvedený zákonný príkaz, konal protiprávne. Žalobca takýmto konaním vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky by bolo v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a O.z.). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 O.z.); „z neplatného

právneho úkonu"). Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z.) - porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 91/2011 zo dňa 24.04.2012.

12. Navyše súd poukazuje na to, že nárok žalobcu na úroky z omeškania (ktoré v zmysle § 121 ods. 3 O.z. predstavujú príslušenstvo pohľadávky) z úrokov (ktoré rovnako v zmysle § 121 ods. 3 O.z. predstavujú príslušenstvo pohľadávky) - tzv. anatocizmus (ako si žalobca uplatnil v žalobe), nemá oporu v zákone (Občianskom ani Obchodnom zákonníku). Občiansky ani Obchodný zákonník totiž neustanovujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny (že k nej podľa dohody účastníkov budú pričítané ako civilné plody peňazí /fructus civiles/), a následne tak právo veriteľa požadovať, aby dlžník pre prípad omeškania s platením takto zvýšenej istiny platil aj úroky z omeškania (porov. rozsudok Veľkého senátu obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 24. marca 2004, sp. zn. 35 Odo 101/2002, publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky pod R 5/2006, rovnako rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22. júla 2010, sp. zn. 33 Cdo 2041/2008). Keďže však v predmetnom prípade sa jednalo o spotrebiteľský vzťah medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovanou ako spotrebiteľkou, akákoľvek dohoda v tomto zmysle by predstavovala neprípustné odchylenie sa od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa (§ 54 ods. 1 O.z.) a bola by z toho dôvodu neplatná.

13. Napokon súd poukazuje na to, že žalobca si uplatnil úroky aj za čas po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru (19,9 % ročne zo sumy 647,62 eura od 28.04.2014 do zaplatenia), čo je rovnako neprípustné. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 190/2014 zo dňa 30.06.2015, podľa ktorého "...dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru.

Ako už odvolací súd vyššie uvádza, niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyše sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a n.n. 87/1995 Z.z.

Odvolací súd sa preto stotožňuje s prvostupňovým súdom o neplatnosti takejto dohody (o úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods.2 OZ)."

14. Celkom na záver súd len na doplnenie (pre istotu) dáva žalobcovi do pozornosti, že mu je známy rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C 42/15 zo dňa 9. novembra 2016 ako výsledok prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ iniciovaného Okresným súdom Dunajská Streda v súvislosti s vnútroštátnym konaním vedeným týmto súdom vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej. Tunajší súd však poukazuje na to, že označený rozsudok Súdneho dvora Európskej únie nie je spôsobilý zmeniť doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov Slovenskej republiky pri posudzovaní otázky (ne)splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Súdny dvor Európskej únie vykladá výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad vnútroštátneho práva, na čo sú oprávnené jedine vnútroštátne súdy. V súlade s tým aj vo veci C 42/15 Súdny dvor Európskej únie poskytol výlučne výklad Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES č. 2008/48 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS a nevyjadroval sa k výkladu zákona o spotrebiteľských úveroch (zákona č. 129/2010 Z.z.). Ku konkrétnym dôvodom, prečo vyššie označený rozsudok Súdneho dvora Európskej únie nie je spôsobilý zmeniť doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov súd odkazuje na rovnomenný článok uverejnený na internetovej stránke www.najpravo.sk (<http://www.najpravo.sk/clanky/preco-rozsudok-sdeu-vo-veci-home-credit-slovakia->

c-a-klara-biroova-nie-je-sposobily-zmenit-rozhodovaciu-prax-vseobecnych-sudov-sr.html#Odkazy a citácie), v ktorom autor článku tieto dôvody (s ktorými sa tunajší súd stotožňuje) podrobne rozoberá.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení § 262 ods. 1 C.s.p.. Žalobca mal v konaní iba čiastočný úspech, a to v rozsahu 43,49 % uplatneného nároku (vypočítaný ako rozdiel medzi uplatneným nárokom - suma 647,62 eura, úroky vo výške 49,75 eura, sankčné poplatky vo výške 4,74 eura, úrok 19,90 % ročne zo sumy 647,62 eura od 28.04.2014 do vyhlásenia rozsudku /vyčíslený na sumu 384,51 eura, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 647,62 a zo sumy 49,75 eura od 10.04.2014 do vyhlásenia rozsudku /vyčíslený spolu na sumu 169,20 eura/, poplatky za upomienky vo výške 60 eur/, a priznaným nárokom - suma 439,62 eura, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 439,62 eura od 10.04.2014 do vyhlásenia rozsudku /vyčíslený na sumu 106,06 eura/). Žalovaná mala potom úspech v rozsahu 56,51 %, teda vo väčšom rozsahu ako žalobca, čím jej vznikol nárok na náhradu trov konania. Keďže jej však v konaní žiadne trovy nevznikli, súd jej ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozsudkom, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.